

Enlunden, Senneby 4:5

av Birgitta Jensen

En solig sensommardag 1947 satte Pappa mig, då fyra år gammal, på pakethållaren för att cykla runt och titta på ställen som var till salu. Vår familj hade tillbringat många somrar, redan långt innan jag var född, i hyrda stugor vid Sandviken. Så småningom började dock mina föräldrar, Greta och Hans Jensen, att längta efter något eget.

Till sist hamnade Pappa och jag i Senneby, vid ett litet fallfärdigt Båtmanstorp och ett ännu fallfärdigare uthus. Men tomten var precis vad Mamma och Pappa drömt om: den var lummig, vacker och rogivande, med stora björkar, syrenhäck och pimpinellrosor.

Köpet gick igenom 1948. Senare skulle tomten utökas mot söder och öster. Reparationer påbörjades av stugan och jordkällaren. En ny brunn grävdes också, efter att man gått med slagruta.

Förutom hantverkare som Pappa kände från Lidingö, var Edvard Norberg oss behjälplig. Han skulle senare komma att tillbringa många trivsamma kvällar hos Mamma och mig, då han bl.a. berättade om sina äventyr till sjöss.

Jag älskade att vara på Vaddö, så när Mamma ville vara kvar på hösten, för att plocka lingon, fick jag gå i trean ett par månader i Västernäs skola. Eftersom det var en B-skola, med alla klasser i samma klassrum, var det inte alltid alldeles lätt, då några av de äldre pojkarna retades i mesta laget. Var Sonja Mattsson (nu Lindqvist) i närheten så ryade hon till så fort hon märkte det. I oktober fick jag flyttbetyg och fortsatte på Lidingö, för att sedan komma tillbaka till Västernäs under våren.

Följande höst fick jag börja i fyran i Norrsundsskolan i Älmsta. Det var underbart att återigen ha jämnåriga i klassen. Jag trivdes så bra, att jag ville gå där hela läsåret ut, vilket jag fick. Ann- Sofi Jansson (nu Espling) och jag cyklade så länge det gick, sedan åkte vi skidor eller gick till skolan.

Eftersom jag ofta blev förkyld med risk för öroninflammation, om jag gick upp för tidigt, var det också Ann- Sofi som kom hem med läxorna. I vårt klassrum fanns det även ett bibliotek, där jag lånade allt som fanns framförallt av Selma Lagerlöf och Jules Verne, för att ha någonting att läsa, inte minst då jag var sjuk. Dessutom ville jag gärna veta namnen på alla de fåglar, som kom när vi matade dem, så Pappa köpte fina fågelböcker.

En annan vän från den tiden var Mariana Almström. Jag minns bl.a. hur Mariana och jag satt och pratade och skrattade under sysløjden och väl inte fick mycket gjort, medan de vackraste broderier växte fram ur Ann- Sofis händer.

Få hade badrum på den tiden, så varje månad fick alla klasser duscha och bada bastu i omgångar.

Det var primitivt i stugan: ingen el, bara fotogenlampor, kamin och vedspis. Men Mamma och jag hade det bra och Pappa kom ut så fort han kunde.

Vintern 1953-54 var dock snörik och ibland täckte snön stugans fönster helt. Det var omöjligt att ta sig till Älmsta. Vid ett sådant tillfälle kom farbror Herbert (Gustafsson) som en räddande ängel med ett fint stycke kalvkött!

Jag har alltid tyckt mycket om djur. När jag var liten hade vi hund, sedan katt. Mamma berättade hur jag, då jag väl var fem år, hade släppt ut alla möss ur en stor råttfälla... Henning Eugenius får i hagen öster om oss, var mina speciella skyddslingar. De älskade hårt bröd och kom bråkande i full fart, då de fick syn på mig och hade något lamm tappat bort flocken i skogen, följde det mig som en hund tills vi hittade den.

Till en början hämtade vi mjölk hos Eugenius och vatten hos det gamla paret Alvé. Den bonde som jag skulle fästa mig mest vid och tillbringa stora delar av mina somrar hos, under 50-talet, var dock Herbert Gustafsson. Tidigt på morgonen, då Mamma och Pappa fortfarande sov, steg jag upp för att hämta hem korna till mjölkning. På dagarna tog jag bl.a. emot hö på hölass och på sensommaren var det säden som skulle in. På kvällarna red jag ibland barbacka på Dalo, som skulle på betet vid Mossen. Medan Bläsa snällt följde vägen, kunde Dalo sätta av åt ett annat håll -- dock utan missöden.

En augustivecka fick jag också bo hos Tant Lilly och Farbror Herbert, eftersom Mamma och Pappa skulle göra en semesterresa till Göteborg på sin DKW- motorcykel. Jag kände mig som hemma hos Gustafssons. Jag minns inte om Lars var hemma då, men Thure bodde i ett rum bredvid "mitt", och han berättade hur han, som radioamatör, tog in flera utländska stationer; någonting som jag kom att minnas långt senare, då jag själv tog in flera engelskspråkiga kanaler bl.a. för att öva upp min hörförståelse, eftersom jag läste engelska.

På vår stora tomt odlade vi framförallt potatis. Sedan skulle en god vän till familjen, som var trädgårdsmästare, rekommendera olika äppel- päron- plommon- och bigarråsorter. Tyvärr, var vissa sorter inte tillräckligt hårdiga. Harar, rådjur och sorkar tog också sin beskärda del. Men många träd ger fortfarande rikligt med frukt.

Pappa var helt inne på biodynamisk odling, influerad av antroposofernas idéer; ingen konstgödsel eller besprutning fick förekomma, vilket verkligen var ovanligt i början av 50-talet. Jag minns också hur Pappa och Thure, som var öppna för nya idéer, diskuterade fördelarna med biodynamisk odling.

Kamrater fanns i byn bl.a. Eva Malmqvist, som bodde i stugan vid Gustafssons. Sedan hyrde familjen Nyström Alvéns stora gula hus, Ann-Charlotte "Lotta", Jan- Olof "Janne" och Torkel ingick i familjen och vi hade roligt tillsammans med Bertil "Berra" och Anders Malmfält. När Lotta och jag inte ville att "killarna" skulle förstå vad vi sa, var vi mästare på att snabbt tala "rövarspråket".

Så småningom köpte Pappa en järnvägsvagn, som placerades på bakre delen av tomten, då han ville ha någonstans att måla tavlor. Konstintresserad och konstnärlig hade Pappa alltid varit.

Först försommaren 1975 drogs elektricitet in hos oss. Mamma och Pappa satt nästan förgäves och väntade på att det skulle bli mörkt, så att de kunde tända lamporna. Kort därefter, i juli, dog Pappa plötsligt på grund av en inre blödning.

År 1986 löste jag in vårt ställe. Återigen var det dags för stora reparationer. Dessutom ville jag försöka att återställa stugan till dess ursprungliga utseende, exteriört och delvis även interiört. Tomten, som till stor del bestod av olika stenrösen, ville jag också få ordning på. Men det är annan historia...

Nedtecknat av Birgitta Jensen, oktober 2013

Lotta på Bläsa och jag på Dalo med Thure Herbertsson.

Vagnen under 1970- talet.

Vagnen i juni 1999

Stugan år 1947

På trappan till stugan 1947.

Mamma, Lena, Bosse och jag

Stugan januari 1955

Jag på trappan till stugan juni 1994

Stugan och tomten 1994